

| 目錄 |

第一篇 青春作伴	2
01 人生的路家己行	4
02 做伙大漢，陪你老	9
第二篇 家鄉的歌	15
03 彼年熱天的東部名產	18
04 夢中的坪仔田	24
05 甜粿的氣味	29
第三篇 時間的河	34
06 電子時代	36
07 搬戲囉	41
第四篇 寶島的故事	47
08 快樂農場	50
09 阿公咧蹓院	56
10 山暗光起厝	66

Tē-it phinn
Tshing-tshun tsò-phuānn

Tshing-tshun sī huann-hí, bīn-tuì tng-tuā-lâng, ē-tàng kiann hiòng ka-kī ê sè-kài. Tshing-tshun ē kiann-hiann, khuah-bóng-bóng ê jîn-hái, sī beh kiann tuì tó-uī khi? Bián kiann-hiann, lán ê tshing-tshun bē koo-tuann, ū sī-tuā-lâng kā lán sio-thīn, ū tsiân-puè kā lán ín-tshuā, ū hó-pîng-iú kah lán tsò-tīn, ū thinn-tē bān-bùt kah lán tsò-phuānn. Siánn-mih lóng bián kiann, tsò tsit ê tshing-tshun khuài-lók ê oo-niau-tsí--á, oo-káu-hiann, bīn-tuì jîn-sing ê lōo íóng-kám hiòng-tsiân kiann.

Tē-it khò “Jîn-sing ê lōo ka-kī kiann” Tsit ê tsò lāu-bó ê lāng, khuànn-tiòh gín-á siūnn-beh uānn thau-lōo, sui-jīn ū tsit-kuá tshau-huân, siōng-bué iáu-sī kuat-tīng pàng-tshiú hōo kiánn kiann ka-kī jîn-sing ê lōo, tsin sī tsit ê ū tì-huī ê hó a-bú. Lán tàk-ke siūnn khuànn-māi, jîn-sing ê lōo ài án-tsuánn lâi phoo-pái?

Tē-jī khò “Tsò-hué tuā-hàn, puê lí lāu” Siàu-liân-lâng tuì tshī káu ê kuè-tīng, thé-huē-tiòh lāng kah tōng-bùt ê kám-tsīng, ū thiànn-sioh, ū i-nāi, iā liáu-kái-tiòh senn-miā tiong senn, lāu , pēnn, sí lóng sī tsìng-siōng ê kuè-tīng. Tū-liáu lāng kah lāng tsi-kan ū kám-tsīng, lán bīn-tuì bān-bùt, tiòh-ài án-tsuánn lâi sio thiànn-thàng?

Jîn-sing ê lōo ka-kī kiânn

Tshuà Sòo-tsu

Hōng Hui-hui tshiùnn ê 〈 Sim-kuann pó-puè 〉 :
"Khuànn lí tōo-tsè, khuànn lí siu-nuā, khuànn lí teh
òh kiànn" 、 "bāng lí tsing-kong, bāng lí tsai-tsing,
bāng lí kuánn-kín tuā", tshiùnn-tshut thian-hā pē-bú
sim. "Pē-bú thiànn kiánn sī tng lâu-tsuí", kiánn-jī
sī-sè sī pē-bú tsit-si-lâng ê kuà-gāi. M̄-koh tū-liáu
kuan-sim, tsiok-hok, bô-huat-tōo siánn-mih sī-tsūn
lóng tuè-tsing-tuè-āu, tsóng--sī, jîn-sing ê lōo ài ka-
kī kiànn. "Tshiú phō hái-jī, tsiah tsai pē-bú sī", gín-
á siánn-mih sī-tsūn tsiah ē-tàng thé-huē pē-bú ê sim-
tsing --leh? Khó-lîng ài tán-kàu ka-kī tsò-lâng ê sī-
tuā--looh!

Pún phinn sī jip-suán 106 nî tsuân-kok gí-bûn
kīng-sài lóng-thòk kàu-su-tsoo ê bûn-tsiong, tsok-tsiá
Tshuà Sòo-tsu sió-tsiá, sī Thô-hng-tshī Liông-an kok-
sió ê lâu-su, bat tī tsuân-kok gí-bûn kīng-sài Bân-
lâm-gí ián-suat, lóng-thòk, jī-im-jī-hng-tsoo lóng
tiòh-tsióng. I kóng iu-bí ê Bân-lâm-gí bûn-huà ū
tsóo-sian ê tì-huī, su-iàu tsit tãi thuân tsit tãi, hák-
hāu ê pún-thóo-gí-bûn kàu-iók ē-tàng pó-liû gí-giân
ê senn-miā, gí-giân liû-thuân--lòh-khì, bûn-huà tsiah
ū iân-siòk. Ng-bāng muí tsit ê lâng lóng ká Bân-
lâm-gí òh hōo hó, hōo iu-bí ê Bân-lâm-gí bûn-huà
ē-tàng íng-uán liû-thuân--lòh-khì.

Khuànn-tiòh guán hāu-senn hiah hó ê thâu-lōo m̄ tsò,
suah beh tsáu-khì Tâi-pak hit-ê tuā too-tshī bē siánn-mih
tsìn-kháu ê bih-luh, thâu-khí-sing guá sī tsin bô tsàn-sîng. I
ū kā guá tsun-tshûn, it-tit kā guá kóng, bók-tsiân tsit ê
thâu-lōo sui-jiân lī lán tau khah kîn, koh tiānn-tiānn tsiap-
tshiok guā-kok-lâng, m̄-koh i tuì tâng-ki-hāi bô hìng-tshù, i
ê tông-òh beh kài-siāu i khì Tâi-pak bē tsìn-kháu ê bēh-á-
tsiú, i siūnn-beh khì tshì-khuànn-māi--leh!

Guá kā i kóng, lim sio-tsiú m̄-hó, lán tau lóng bô
lâng lim sio-tsiú, jī-tshiánn tuì Hùt-ka lâi kóng, lim tsiú sī
phuà ngóo-kài, lim tsiú ē gōo tãi-sū, tshut tshia-hō. Lán
keh-piah hit ê tsiú-khong--ê, lim tsiú lim kah tshân-hng bē-
liáu-liáu, in bóo mā tuè-lâng-tsáu. Lán ka-kī to bô ài lim--
ah, ná thang khì bē tsiú lâi hāi pát-lâng--leh? Tse sī guá
thiann-tiòh i beh khì bē sio-tsiú tsiok siū-khì kā i kóng ê
uē. M̄-koh huán-tuì bô-hāu, pit-kìng gín-á í-king tuā-hàn--
ah, lâng kóng "Ē-senn-tit kiánn sin, bē-senn-tit kiánn sim."
Ták-pái i kuat-tīng ê tãi-tsì, lóng sī tsin kian-tshī beh khì
tsò.

Sui-jiân guán sī tsng-kha-lâng, m̄-koh sóo-ū khuànn-kuè i ê lâng lóng kóng i í-king tsiânn-tsò sī too-tshī-lâng. In-uī i ê tshīng-tshah kah sing-uáh hong-sik, kah guán tsha tsiok tsē, kan-na khuànn sann-á-tû kah hit jī 、 sann-tsáp siang ê-á, lâu-pē tàk-pái khuànn-khuànn--leh lóng sī hàinn-thâu.

Koo-put-jî-tsióng, tsuè-āu guá mā sī tiām-tiām-á tsiok-hok--i. Guá khuànn i uī-tiòh beh khi hit king kong-si siōng-pan, khai-sí khi siōng-khò, jīn-tsin leh thak siong-kuan ê Ing-bûn-tsheh, kánn-ná ū leh hák-síp--ooh! Nŋg kò guèh āu tsiah tsing-sik hōo lâng lòk-tshú, tsit-má piān-nā khuànn-tiòh i tng--lâi, guá tō kín kā i mŋg: "tsò-liáu án-tsuánn?" Liân-suà nŋg pái i lóng kā guá kóng: "Tsiânn hó."

Guá sim-lāi iáu-sī tsiânn giâu-gî, m̄-koh guá ū kā kau-tài, tshut-mŋg tsāi guā ài tsù-ì, pháinn-tāi m̄-thang tsò, tòk-phín m̄-thang bak, puáh-kiáu m̄-thang òh, lim sio-tsiú m̄-thang kuè-liōng, siōng tiōng-iàu ê, lim tsiú bē-sái koh sái-

tshia. Guá siūnn i í-king tuā-hàn--ah, tsin tsē tãi-tsi ka-kī
ài tsai hun-tshùn.

Thian-hā pē-bú-sim, guá bô òng-bāng gín-á tsò guā tuā
ê sū-giáp, ū guā tuā ê sîng-tsiū, kan-na ài i pîng-pîng-an-
an, kha-táh-sit-tē, kui-kui-kí-kí lâi tsò-lâng, ē-hiáu an-pâi
ka-kī ê jîn-sing tō hó. Pit-kîng i ê sî-tãi kah guá siàu-liân
sî-tsūn ê khuân-kíng í-king bô kâng, i tsit-má ê ap-lîk it-
tîng pí guá í-tsîng koh-khah tuā, guá hi-bāng i ē-tàng ke
òh tsit-kuá mih-kiānn lâi tsing-ka ka-kī ê lîng-lîk.

Kāng-khuán hit kù uē, "Jî-sun tsū iú jî-sun hok", guá
kan-na ē-tàng tī āu-piah tiām-tiām kā tsiok-hok, òng-bāng i
ē-tàng sū-sū-hāng-hāng lóng sūn-sī, tse tō sī guá siōng tuā
ê an-uì.

Tsò-hué tuā-hàn, puê lí lāu

Tēnn Iók-pîn

Senn-lāu-pēnn-sí sī lāng lóng ē king-lik ê kuè-tîng, tōng-bùt mā sī kāng-khuán, sīm-tsì tōng-bùt piàn lāu ē sok-tōo pí lāng koh-khah kín. Tsin tsē lāng lóng ū tshī thióng-bùt ê king-giām, thióng-bùt hōo lán tsin tsē un-luán hām tshù-bī, tán-kàu in tsiām-tsiām piàn lāu ē sī-tsūn, lán ài iōng siánn-mih sim-thài khi bīn-tuì? Iōng siánn-mih hong-sik tsiàu-kòo in tsiah tiòh--leh?

Tsit phinn bûn-tsióng siá-tshut tsok-tsiá huat-hiān tsū sè-hàn puê-phuānn i ê káu "Tshài-thâu"í-king bô í-tsá hiah-nī uáh-kut, king-kuè a-pah ē thê-tshénn, thê-jīn-tiòh "Tshài-thâu"í-king piàn lāu ē sū-sit, sóo-í i khai-sí su-khó ìng-kai ài án-tsuánn kè-siòk puê-phuānn "Tshài-thâu".

Tsok-tsiá Tēnn Iòk-pīn lāu-su sī A-tsiu tãi-hák Thong-sik-tiong-sim ê tsōo-lí-kàu-siū, tshòng-tsok ê bûn-thé to-guān, tshiūnn sin-si, tap-tshuì-kóo, suànn-bûn tít. I ê tsok-phín bat tiòh-kuè tsin tsē pái "Lâm-tâu Giòk-san bûn-hák-tsióng"suànn-bûn, pò-tō bûn-hák iu-suán, mā jíp-suán Kàu-iòk-pōo bú-gí lóng-thòk-kó ting-bûn tsin tsē pái. I iā bat tsham-ka tsuân-kok gí-bûn kīng-sài Tãi-tiong-tshī hòk-sài Kok-gí, Bân-lâm-gí ián-suat , lóng-thòk pí-sài, lóng thêh-tiòh tsin hó ê sīng-tsik. Tēnn Iòk-pīn lāu-su hi-bāng hák-sing ē-tàng thau-kuè lāu-su ê ín-tshuā,

02- 做伙大漢，陪你老（臺羅版踏話頭）

jīn-bat Tâi-uân ê lîk-sú hām bûn-huà, thê-huē lán
pún-thóo gí-giân ê suí.

Thiann a-pah kóng lí lâi gún tau ê sî, tsiah tú tshut-sì tsit kò guéh niā-niā. A-pah khuànn lí hām guá pēnn tuā koh tsiok kóo-tsui, tō kā lí phō tng-lâi tshī. A-má khuànn lí kui-sin-khu ê moo pēh-pēh-pēh, kánn-ná tshin-tshiūnn tsit liáp tshài-thâu, tō kā lí hō-tsò "Tshài-thâu". Tsáp-guā nî kuè--khì, lán nng ê tsiáh hó tshing hó, tsit jìt tsit jìt tau-tin tuā-hàn.

Kiàn-pái guá pàng-òh tng--lâi, lí nā thiann-tiòh guá ê kha-pōo-siann, tō ē tī mng lâi-bīn it-tit puī, it-tit puī. Mng tsit-ē khui, lí ē huann-hí kah thiàu khí-lâi guá ê sin-khu-tíng, kiò guá kuánn-kín kah lí sng. M̄-koh tsit-tsām-á, lí ná ē bô tshiūnn khah-tsá hiah-nī-á uáh-kut, mng nā khui lí kan-na sī liâu-liâu-á kiánn uá--lâi tuì guá puī--tsit-siann, tō koh liâu-liâu-á kiánn tng-khì lí ê siū hioh-khùn--ah. Guá siūnn lí kám-sī teh kuài guá lóng teh póo-sip, bô-îng thang tshuā lí tshut-khì tshit-thô--leh? M̄-koh tsuè-kín tsiáh-àm-pá tshuā lí khì hák-hāu tsáu ūn-tōng-tiánn, lí tsiah tsáu tsit lín tō bô ài tsáu--ah. Guá tī thâu-tsing tuā-siann huah: "Tshài-

thâu, kín, kín tsáu--lah!" Lí kan-na kōo kiann--ê, tē-jī lín
tō bô siūnn-beh koh kiann--ah, sít-tsāi tsin hāi!

Tńg kàu tshù guá tsin siū-khì, kā a-pah kóng lí piàn
kah tsiok pîn-tuānn--ê, bók-kuài jú lâi jú tuā-khoo. A-pah
kā lí mooh khí-khì i ê kha-thuí, mā kiò guá tsē--leh, kā
guá kóng: "Lâng ē lâu, káu mā ē lâu. Lí kám tsai? Tshài-
thâu nā iōng lâng ê huè-sòo lâi sng, i í-king beh làk-tsáp
huè--ah--neh!" Siannh? Tshài-thâu, gún tau ê tsit tsiah káu-
á-kiánn piàn a-kong--ah? "Sóo-í, i ê kha-tshiú ē piàn khah
bân-tūn mā khah bô tsing-sîn, bô-huat-tōo tshiūnn í-tsá sì-
kè tsōng sì-kè thiàu--ah. Kî-sít, Tshài-thâu mā tsin hi-bāng
ē-tàng put-sî hām lí tsò-hué sng." Tshài-thâu bē-su thiann-ū
kāng-khuán, giáh-thâu iōng tshinn-kìn-kìn ê bàk-tsiu-jîn kā
guá siòng, ná-tshin-tshiūnn teh kā guá huē-sit-lé.

Guá bàk-sái kām bàk-kînn, sim-kuann tshin-tshiūnn
tsiam teh ui. Tshài-thâu, guá m̄ tsai lí ná ē pí guá khah
kín lâu? Guá koh tī-leh hiām lí pîn-tuānn.

A-pah koh kóng: "Ū-iân tsiah ē-tàng tsò tsit-ke-hué-á, lâng hām tōng-bùt lóng sī ū kám-tsîng--ê. Lán ài kám-siā tshù--lí in-uī ū Tshài-thâu ê puê-phuānn, ke hiah tsē un-luán, hiah tsē tshù-bī. Tsit-má Tshài-thâu lāu--ah, bī-lâi lán tiòh koh-khah tin-sioh ū i puê-phuānn ê sî-kan, phuè-háp i ná lâi ná lāu ê piàn-huà, m̄-thang hōo i siunn thiám!"

Tshài-thâu, guá liàh-tsún lí hām guá kāng-khuán tng-teh tuā, siūnn-kóng lí ē íng-uán kah guá kāng-khuán; liàh-tsún lí iáu-sī tsit tsiah khuài-lòk ê káu-á-kiánn, ná tsai lí ē lāu kah tsiah kín, sim-kuann-lāi tsiok m̄-kam! Tsū kin-á-jit khai-sí, guá it-tīng ē lí-kái lí ê kái-piàn, pá-ak sî-kan puê-phuānn--lí, mā tsin kám-siā lí tsiānn-tsò gún tau ê tsit-hūn-tsú, guá ē hó-hó-á puê lí kàu lāu-lāu-lāu.

Tē-jī phinn
Ka-hiong ê kua

Lán Tâi-uân sui-jiân bô kai khuah, m̄-koh tàk ê
tē-hng lóng ū i ê tîk-sik, kah hōo lāng bê-luân,
huài-liām ê sóo-tsāi. Phì-jû kiōng-tông ê ìn-siōng sī
Ke-lāng hōo, Sin-tik hong, iāh-sī A-lí-san, Jit-guāt-
thām tít-tít. Ah nā tī lán kok-lāng ê thau-khak-
lāi, lí ìn-siōng siōng tshim--ê sī tó tsit hāng? Tsit-
má nā tng-tiōh nî-tseh, tàk-ke mā huann-hí teh
khìng-tsiok, bó-tshin-tseh, pa-pa-tseh, sīm-tsì sī sin-
lik "hānn kuè-nî ", lóng tsin lāu-jiát. Lán thuân-
thóng ê nî-tseh, mā ū tsin tsē hōo lāng siàu-liām ê
kì-tî--ooh!

Tē-sann khò “Hit nî juáh-thinn ê tang-pōo bîng-
sán” Sī biô-siá tsit ê siàu-liân-hiann tshing-tshun ê
kì-tî. Tsham-ka uáh-tāng, suah khi tú-tiōh hong-thai
lāi tau-lāu-jiát, sui-jiân uáh-tāng siū-tiōh íng-hióng,
bô-huat-tōo tsiau guān-pún ê hîng-thîng. M̄-koh iā
in-uī án-ne, ē-tàng tshim-tshim kám-siū-tiōh hong-thai
ê ui-lik. Hōo lán tsai-iánn hong-thai tsìng-king sī lán
Tâi-uân ê tîk-sán tsi it.

Tē sī khò “Bāng-tiong ê phiānn-á-tshân” Sī tsit
ê a-peh khi-phut-phut teh khòng-gī. Lán Tâi-uân ū
hó-suann, ū hó-tsuí, koh ū siōng suí ê jîn-tsîng-bī,
lán ná ē ka-kī bē-hiáu him-sióng, bô kā tiōng-sī?

Kan-na teh khuànn pát-lâng, lóng bô khuànn-kìnn
ka-kī?

Tē-gōo khò “Tinn-kué ê khi-bī” Sī tshin-lâng
tsò-hué ê kì-tī. Sui-jiân siòk-gí-uē kóng: "Sin-lē bô
siat, kū lē bô biát", bīn-tuì hiān-tāi siā-huē jîn-tsîng-
sè-sū piàn-tōng tsiānn kín, thuân-thóng ê nî-tseh kah
uáh-tāng, tàu-té koh ū tsûn-tsāi ê pit-iàu--bô? nā sit-
khi tsia-ê kóo-tsá ê kám-tsîng, lán ê kiánn-sun kám
ē m̄ tsai-iánn lán bûn-huà ê kin-té tī tó-uī?

Hit nî juáh-thinn ê tang-pōo bîng-sán

Iûnn Ún-giân

Tang-pōo juáh-thinn ê bîng-sán, lí ē siūnn-tiòh siánn-mih? Hua-lian ê bók-kue? Tâi-tang ê sik-khia? Tsok-tsiá tik-piát suán "hong-thai" tsò tsú-tê, sít-tsāi tsin tshù-bī! Hong-thai, tuì Tâi-uân-lâng lâi kóng sī iū-koh kī-thāi、iū-koh kiann-hiann ê "tik-sán". Juáh-thinn ē lâi Tâi-uân tàu-lāu-jiát, hōo thinn-khì ke tsít-kuá tshing-liâng, tân-sī khah giâm-tiōng--ê mā ē tsō-sîng tuā sún-sit. Tī lāk, tshit-tsáp nî-tāi Kiù-kok-thuân hioh-kuann, hioh-juáh lóng ē kí-pān iann-tuī, sī tong-sī siàu-liân-gín-á siōng kī-thāi ê uáh-tāng. Tsit pái sui-jiân tsok-tsiá bē-tàng uân-sîng uáh-tāng, ū tām-pòh-á uī-hām, m̄-koh tse tik-sū ê thé-giām, hōo lâng íng-uán ē kì-tiâu-tiâu.

Pún-bûn sī 107 nî Tsuân-kok gí-bûn kīng-sài Bân-lâm-gí lóng-thòk ko-tiong hák-sing-tsoo bûn-tsiong, tsok-tsiá Iûnn Ún-giân kàu-siū, Tâi-tāi Tsu-sìn kang-thîng hák-hē pit-giáp, tann tī Tâi-tiong kàu-iòk tãi-hák Tâi-uân-gí-bûn hák-hē kà-tsheh. Tãi-hák sann-nî ê sī (1987 nî) khai-sí tsò Tâi-bûn khang-khuè kàu-tann. Bat pian-tsíp Tâi-bûn tsáp-tsì, tsiong Huâ-bûn, Ing-bûn sió-suat Tâi ik, kiàn-tì Tâi-huâ suànn-tíng sū-tián, Tâi-gí-bûn gí-sū kiám-sik, Tâi-gí-bûn kì-ik tíng hē-thóng thê-kiong tàk-ke lâi tshâ-sûn sú-iōng, tsú-pian 《Tâi-gí-bûn ūn-tōng hóng-tâm kì sú-liâu luī-pian》(2008 nî , Kok-sú-kuán) , 《Uát-

03- 彼年熱天的東部名產 (臺羅版踏話頭)

iünn bîn-tsú hoo-siann: Kū-kim-suann Uan-khu Tâi-uân-tsi-im tshiú-kó kái-thòk 》 (2020 nî , Tâi-sú-phok) tíng tsheh.

In-uī tsham-ka tang-hái-huānn kiān-hîng uáh-tāng, tsáp-lák hué hit nî juáh-thinn, guá tsit ê Tâi-pak gín-á, thâu tsit pái ka-kī tsē hué-tshia khì Hua-lian. Ē-tàng pò--tiòh, pí tiòh tuā-tsióng koh-khah huann-hí, sui-jiân guá mā m̄ bat tiòh--kuè.

Gōo kang sì mê ê uáh-tāng, thâu-bué khàu-tiāu, tiong-ng sann kang iân Thài-pîng-iūnn huānn-pinn hiông Tâi-tang kiānn, pah-peh kong-lí tng ê hái-huānn sann kang kiānn bē thau, tsit-kuá lōo-tîng iōng tsē tshia--ê. Tang-hái-huānn ê kîng-tì tsám-jiân-á suí, suí kah hiah-nī-á tsiâu-tsîng!

Kiānn ah kiānn, tē-sann kang hong piàn kah tsin thau, jú kiānn jú tsiáh-lát, tang-sî-á sī miâ hō-tsò Andy ê kiông-liát hong-thai phah tuì Tâi-tang lâi, liók-siōng kîng-pò í-king huat-pò. Tiong-tàu kiānn kàu Tsiòh-hōo-suānn, hái-íng phah-tiòh tuā tsiòh, tshìng khí-lâi n̄g, sann tsàn lâu kuân, khiā tī huānn-pinn, mā ē hōo hái-tsuí phùn--tiòh, put-tsí-á tshì-kik.

Uī-tiòh an-tsuân, tsú-pān tan-uī kuat-tīng tē-sì kang ê
lōo-tīng iōng bàk-tsiu lâi kiânn, tshia tít-tsiap kā guán tsài
khì Tâi-tang, thê-tsá tsit kang kái-sàn. Hit-sî, óng Hua-lian
ê kheh-ūn, hué-tshia lóng thīng--ah, kan-na óng Ko-hiông ê
Kim-bé-hō, tshun ē-poo sann tiám tsit pang, sì tiám tsit
pang, guán hōng hun-phuè tsē sì tiám tsit pang.

Tsóng-sng tsē tsiūnn-tshia, iân-lōo thau tuā-hong, lōh
tuā-hōo, lāk tiám puànn thinn beh àm ê sî, tshia sái kàu
Tâi-bú, hiông-hiông ùn-tsiàng kā tshia thīng--lōh-lâi. Guá
tuì tshia-lâi khuànn--tshut-khì, kong-lōo uá hái tsit pīng ê
lōo-ki í-king thap--lōh-khì, liōng-kî-iok tsáp bí tīng, koh
kuè--khì, tuì-hiông ê tshia mā thīng kui pài. Ùn-tsiàng lóng
lōh-khì khuànn, khó-līng teh thó-lūn kám beh mōo-hiám
sái--kuè-khì.

Lāk tiám gōo-tsáp hun, tsit tsūn tuā-íng phah--khí-lâi,
tāk-ke kín tsáu-siám, tsit ê tuā-khoo ùn-tsiàng tsáu bē-hù,
hōo hái-íng phah--tiòh, tī thôo-kha liàn kuí-nā liàn tsiah
peh--khí-lâi, hó-ka-tsai bô hōo ká lōh-khì hái-té. Tsit-siann

tàk tái tshia lóng kuai-kuai-á sèh huan-thâu, bô tsit-si-á tiu-tu. Àm-si káu tiám, ùn-tsiàng kā guán tsài tng-lái Tái-tang, tiám tsia bih hong-thai, ke tuà sann mê.

In-ūi tang-pōo bing-sán —— hong-thai ê in-tuann, gōo kang ê uah-tāng kiu tsò tshun sì kang, koh in-ūi kau-thong tng--khì, suah ian-tng tsò tshit kang. Thiann-tiōh Hoa-tang thih-lōo thong--ah, guán suī tsōng khì Tái-tang tshia-thâu tsē tsá-khí lāk tiám huat ê bān-tshia. He ū-iánn sī bān-tshia, tshin-tshiūnn ku teh sô, thuh tshit tiám-tsing tsiah kàu Hua-lian. Hué-tshia kiánn tī Lāi-pēnn-poo, ian-lōo khuànn--tiōh ê tiān-hué-thiāu-á lóng tó--khì, king-tsio-tsāng--lah, bók-kue-tsāng--lah, bô tsit tsāng sī khiā tit--ê. Tē-it pái kám-siū-tiōh kiōng-liat hong-thai ê lát-thâu, guá tsit ê too-tshī-sōng, khuànn kah tuā tshuì khui-khui, tsit kù uē to kóng bē tshut--lái.

Sui-jiān í-king sī sann-tsáp guā tang tsing ê tái-tsì--ah, tsóng--sī, hit nī juah-thinn ê tsing-king, kàu-tann iu-guān tshim-tshim tiāu tī sim-kuann-té.

Bāng-tiong ê phiānn-á-tshân

Lí Hîng-tik

Tse sī tsit phinn ū kóo-tsá-bī kah jîn-tsîng-bī ê kua-si.

Lân-lâng ê it-sing-tiong tsóng ū tsit-kuá hōo-lâng siâu-liām ê kì-tî. M̄-koh sî-tāi piàn-huà tsin kín, ū ê kì-tî lāi-bīn ê tsîng-kíng, ē bān-bān-á piàn-khuán, sīm-tsì ē siau-sit--khì. Sin-pak-tshī Sam-tsi-khu sī tī-leh Tâi-uân pún-tó ê pak-hái-huānn, tuā-pōo-hūn sī suann-pho-tē, tsū Tshing-tiâu khí khai-khún phiānn-á-tshân, king-kuè n̄g-pah-guā nî ê huat-tián, tsiānn-tsò tsin ū kui-bōo ê lōng-giáp bûn-huà kíng-kuan. In-uī phiānn-á-tshân tsìng-tsoh pún-lâi tō khah bô khin-khó, ka-siōng sè-kài king-tsè kah tsū-jian khuân-kíng ê piàn-tōng, hōo tsìng-tsoh ê lāng jú lâi jú tsió, tsin tsē phiānn-á-tshân tsiū-án-ne pha-hng-khì, sīm-tsì ū ê í-king pang--khì. Huāinn-suann phiānn-á-tshân tī-leh Tuā-khenn-khe tiong-iū, sī Sam-tsi tsin ū-miā ê phiānn-á-tshân hong-kíng-khu, iáu í-tshī kah tsin hó, nā ū-îng ē-sái khì kiānn-kiānn khuànn-khuànn--leh.

Lí Hîng-tik sian-sinn sī Sin-pak-tshī Sam-tsi-lâng, 1944 nî tshut-sì. Guān-pún sī kong-bū jîn-guān, tsit-má í-king thè-hiu, tsuan-bûn teh kà Bân-lâm-gí kah Bân-lâm-gí siá-tsok. I kà ê Bân-lâm-gí-pan ū "Tâi-tāi i-hák-īnn i-iōng Tâi-gí-khò", "Tsiū-tè òh-tng sing-uáh Tâi-gí-pan" kah "Bîng-tik Tâi-gí òh-tng".

Tù-tsok ū 《 Jit-iōng Tâi-gí 900 kù 》, 《 Kán-bîng i-iōng Tâi-gí 》, 《 Hit nî ê juáh-thinn 》 kah 《 Bāng-tiong ê phiānn-á-tshân 》 Bân-lâm-gí suànn-bûn-tsip. Lán tsit phinn bûn-tsiong tō sī tuì 《 Bāng-tiong ê phiānn-á-tshân 》 suán--ê. In-uī sing-uáh king-giām hong-hù, sóo-í kàu-hák siá-tsok ê tê-tsâi to-guân phong-phài, tsin tât-tit lán tsham-khó.

Tsit ê kóng-tì

Sī-án-tsuánn tsáu-lâi guá ê bàk-tsiu-tsing

Hâi guá bàk-tsiu m̄-kam nih

Kui ê lâng lóng gōng-sîn--khì

Bàk-sái suah kiōng-kiōng-beh liàn--lòh-lâi

Sè-hàn-sī-á tshù-tsing āu-piah ê kóng-sik

Tsit-tiám-tsit-tiám tī thau-khak-lâi phû--tshut-lâi

Lák-tsáp kuí tang kuè--khì iáu-koh ē-kì--tit

Tō sī tōo-phinn lâi-té tsit ê bôo-iūnn

He kiò phiānn-á-tshân

Tsit luáh koh tsit luáh thah kah puānn thinn kuān

Hōo lí khuānn kóng tsoh-sit-lâng ū guā kut-lát

Tshân tsit-khu-tsit-khu teh khui

Kui liáp suann tsuí ē-tàng im kàu tó-uī

Tshân tō khui kah tó-uī

Tshun-thinn ê sī

Liân-tsiau-hue tī tshân-huānn-pinn tiām-tiām-á khui--khí-lâi

Tshí-khak-tsháu kui ê tshân-huānn huat kah muá-muá-sī

Muá-suann-âng ka-kī tshuē sóo-tsāi

Tuè lāng khui kah lāu-jiát kún-kún

Hong-kóo-tsiáu-á mā ài tau-lāu-jiát

Sam-put-sī-á ē tiām tshân-thâu

Hit phiàn kha-pèh-sún-tsâng kha tuā-siann tshiùnn-kua

Pîng-iú hōo guá tsit tiunn siòng-phìnn

Kā guá kóng sī Nî-pòh-ní hip--ê

Guá kóng khòng-gī khòng-gī tī lán ê kok-thóo mā ū

Phîng tse khah suí lí ná ē bô khi hip

M̄ sìn guá tshuā lí khi khuànn

Tī guán Sam-tsi Pat-liân-khe-thâu, Ìnn-suann-á-tíng

Tuā-khenn, Huáinn-suann, Jī-pênn-tíng

Koh píng--kuè-khi ê Ti-tsô-thâm-á-pinn lóng ū

He sī guá ê kòo-hiong

Hōo guá ē lâu bàk-sái ê kòo-hiong!

Tinn-kué ê khì-bī

Khu Phik-huâ

"Tsiáh-pá--buē? Tsiáh-pá--buē? "Tse sī thuân-thóng sio-tsioh-m̄ng ê hong-sik, thiann tiòh tsiân sim-sik. Tsiáh-sit tû-liáu kâ lāng kah lāng ê kuan-hē khan--khí-lāi , mā ē-tàng lâu tī kì-tī lāi-té tsiân kú. Tshin-tshiūnn tsok-tsiá kuè-nî tàu tshuân tinn-kué, sui-jiân kuè-tīng tsiân bô-îng, m̄-koh tsò--tshut-lāi ê tinn-kué hó-tsiáh, iáu ū kah a-bú tsò-hué ê huann-hí kì-tī, tse sī iōng tsīnn mā bé bē-tiòh--ê.

Pún-bûn sī 107 nî tsuân-kok gí-bûn kīng-sài siā-huē-tsoo lóng-thòk bûn-tsiong kái-siá, tsok-tsiá Khu Phik-huâ sió-tsiá, pit-miâ O-bah, tshut-pán 《 Kué-tsí-gû ioh bī-tshai 》. Tsú-tiunn iōng Lô-má -jī tìng-kin, kiân hiòng kok-tsè. Sīng-lip kok kip kōo Bân-lâm-gí tsiân-tsò kàu-hák gí-giân ê hák-hāu, thuân-sīng lán pó-kuì ê tsòk-kûn bûn-huà. Kah Lâu Tsìng-guân hâp-siá kuè 《 Khah-ná-khah-ná-hù-tsòk / bîn-tsòk sít-bút 》, 《 Cumacura Kanakanavu Karukarua Khuànn-kìnn khah-ná-khah-ná-hù-tsòk sít-bút.

Nî-tau, a-bú nā bé tuā liáp koh suí ê phòng-kam,
guán tō tsai-iánn kin-á-jit beh tshue tinn-kué--ah, ū-kàu
huann-hí. A-bú huan-hù guán tsí-muē-á kā phòng-kam sé
tshing-khì, khng hōo ta-tsuí, tsiah ē-sái peh lâi tsiáh. Phóo-
thong-sî-á, kan-na tsiáh ē tiòh gōo kin tsit-pah ê hái-lâi-á-
kam, uá-nî tsiah ē-tàng bé kuì-som-som ê phòng-kam--neh.
Gín-á-lâng m̄-kam tsit tshuì tsiáh tsit bān, lóng mā kā tsit
kuèh, tàuh-tàuh-á suh thng, bān-bān-á pōo, khuann-khuann-á
hiáng-siū tsit nî tsit pái ê tsu-bī, tse sī gín-á-lâng ê hó-
khang. Tuā-lâng ài ê sī kam-á-phuê, kōo tshài-to tshiat hōo
iù-iù, tsham lòh-khì kah kué-tshè tsò-hué nuá, án-ne tinn-
kué tō ū kam-á ê phang-khuì, thian-jiân koh kiān-khong.

A-bú kóng nuá tinn-kué ê sī, ài kóng hó-uē, mê-nî tsiah
ē sūn-sī. Guán bú-á-kiánn tsóng--sī ná nuá kué ná khai-
káng, a-bú ē tshiùnn i tsa-bóo gín-á sī-tāi ê kua hōo guán
thiann, tsiok sim-sik; ū-sī huann-hí kuè-thâu, uē sa lâi
luān-kóng, suah huān-tiòh kìm-khī.

Kué nuá hó khng lòh-khì lāng-sng tshue, guán tsí-

muē-á hū-tsik tshuân kàu-giáh ê tsháu-in, tshâ-khoo, hōo a-bú hiānn-hué, tō ē-sái tshut-khì sng--ah. A-bú ē liōng-tsá kau-tài, tiong-tōo bē-sái jìp-lâi mng-tang-mng-sai, tshiunn kóng: "Tshue hó--ah--buē?" Án-ne mng m-nā ē íng-hióng mê-nî ê ūn-tōo, kué mā ē tshue bē sîk.

Guá nā phinn-tiòh tsàu-kha tsit tsūn tsit tsūn ê phang-bī, tō ē tsōng beh jìp--khì, tuā-siann huah: "Pak-tóo tsiok iau." A-tsí ē suī kā guá khiú-tiâu--teh, koh am guá ê tshuì. A-bú tō tshut-lâi huah guán khì tsò khang-khuè, khuànn sī khì bán ti-tshài, iáh-sī in tsháu-in. Tsit-má siunn--khí-lâi, a-bú tsiānn ū tì-huī, iōng tsit tsiau hōo guá lī tsàu-kha hng-hng, guá tō bô ki-huē jìp-khì luān kóng-uē--ah, tsin-tsiānn sī it kiam jī kòo, bong lâ-á kiam sé khòo.

Tú tshue hó ê tinn-kué, sit-tsāi sī tsiok phang, m-koh a-bú lóng kóng ài tán líng tsiah ē-sái tsiáh, hōo tshuì-sāi ê guá, tán kah tshuì-nuā-ko-á tshàp-tshàp-tih. Ū-sī a-bú bē-kham-tit lāng koo-tsiānn, tō iōng tī thuh tsit sè tè, hōo guá kuè-giàn, koh kóng: "Sio, ài sè-jī--ooh" Ha! Sio, kiann

tuā tshuì, guá tuā tshuì kā--lòh, uá! Sít-tsāi tsiok hó-tsiáh.
Kué khng keh-kang tō piàn khah tng, puànn-poo-á tshiat
tsit tè tsiáh tiám-sim, liáh-iau koh tsí-ki. Nā khah kang-hu,
tō kā tinn-kué tsian hōo tshiah-tshiah, kiâm-tshài iōng iū
tshá hōo phang-phang lâi kauh tinn-kué, hit tsióng tsu-bī,
tsiáh--kuè ê lāng tsiah ē tsai.

Tsit-má guá mā tsò a-bú--ah, kuè-nî sī ka-kī tsò ê âng-
tāu tinn-kué, gín-á tsiáh kah sùt-sùt-kiò, guân-lâi m̄-kuán sī-
tāi án-tsuánn piàn, a-bú ê tsu-bī lóng sī siōng tsán--ê.

Tē-sann phinn
Sî-kan ê hô

Sî-kan tshiūnn tsit tiâu khe-tsuí, ū-sî bān-bān-á
lâu, ū- sî tsò-tuā-tsuí, khí tshuah-lâu. Lán ê lik-sú
bûn-huà, king-kuè tshing-pah-nî , lóng sī ūn-ūn-á teh
thuân-sîng, tak-ke lóng tsin kuàn-sì tsit khuán "bān"
ê sing-uáh hong-sik. Tsit kuí nî lâi, tsit tiâu khe
piàn-tsò lâu tsiok kín, hōo lāng khuànn tiòh sim ē
kiann, bô lāng ē-tàng tsai-iánn bîn-á-tsài ê sè-kài, iū-
koh ē piàn-tsò án-tsuánn? Tī-leh " bān" kah "kín"
tsi kan, lán sī m̄ sī ē ū siánn-mih thé-huē--leh?

Tē lāk khò “Tiān-tsú sî-tāi” Tsok-tsiá in-uī ū
tsit pái tshut-tiunn, khuànn-tiòh sî-tāi kau-thong ê
piàn-huà, pún-lâi mā sī tsit ê tì-sik hūn-tsú, m̄-koh
bîn-tuì tiān-tsú kho-ki sóo tuà--lâi ê kái-piàn, bô
sîng-jîn ka-kī "sông" mā bē-īng--tit. Tiān-tsú kho-ki
tuì lán-lāng sing-uáh ê íng-hióng tàu-té ū guā tuā?
Lán koh kè-siòk ká khuànn--lòh-khì

Tē tshit khò “Puann-hì--looh” Kua-á-hì sī lán
Tâi-uân siōng ū tãi-piáu sîng ê hì-tshut. Tsok-tsiá
siá-tshut i tuì kua-á-hì ê kám-tsîng kah tsò-hì ê
thian-hūn. M̄-koh in-uī hiān-sit ê khó-lī, hōo i
hòng-khì tuì tsò-hì ê bāng-sióng. Tī kuè-tîng-tiong
mā hōo lán siūnn-tiòh kua-á-hì, sîm-tsì sī thuân-
thóng ê bûn-huà, i ê bī-lâi tàu-té tī tó-uī?

Tiān-tsú sî-tāi

Huān Ka-ûn

Tsiānn tsē í-tsîng lán kiò-sī bē huat-sing ê tãi-tsì, tī tsit ê kho-ki tsìn-pōo ê sî-tāi lóng bān-bān-á khai-sí sít-hiān, sīm-tsì kái-piàn lán ê sing-uáh hong-sik. Tshin-tshiūnn bé mih-kiānn bián iōng hiān-kim, ē-tàng iōng sìn-iōng-khah iáh-sī tshiú-ki-á "pi"--tsit-ē tō ē-sái--ah. Í-tsîng lóng ài tshut-mîg bé ê mih-kiānn, tsit-má iōng tshiú-ki-á tiám -tshih--tsit-ē, kuè kuí kang mih-kiānn suî sàng kàu tshù. Tsit phinn bûn-tsiong biô-siá tsok-tsiá tī i ê sing-uáh king-giām tiong khuànn--tiòh ê "tiān-tsú sî-tāi" ê hiān-siōng, koh ū hiān-tāi-lâng tī tiān-tsú sî-tāi ē tú--tiòh ê bûn-tê. Beh án-tsuánn sik-ìng tsit ê piàn-huà tsiah kín ê tiān-tsú sî-tāi, sī lán hiān-tāi-lâng su-iàu khi su-khó ê bûn-tê, mā sī tàk-kang lóng tiòh-ài bîn-tuì ê thiau-tsiàn.

Pún-bûn sī 105 nî tsuân-kok jí-bûn kīng-sài ko-tiong-tsoo lóng-thòk bûn-tsiong, tsok-tsiá Huān Ka-ûn lāu-su, bat tiòh tsuân-kok jí-bûn kīng-sài Bân-lâm-gí jī-im-jī-hīng tsióng-hāng, tam-jīm Thô-hng-tshī Bân-lâm-gí hú-tō-thuân kàu-su.

Guá tuà tī Thô-hng, pîng-siông-sî-á lóng sī sái-tshia tshut-m̄ng. Tsit pái beh khi Tâi-pak tshut-tshai, thiann-kóng thîng-tshia-uī tsin pháinn tshuē, thîng-tshia-huì iū-koh kuì-som-som, tsit tiám-tsing tō ài gōo-tsáp khoò, sann kang lòh--lâi beh ná sng-ē-hô? Siông-bué iáu-sī kuat-tîng tsē tshia khi Tâi-pak.

Sng-sng--leh, tsit kuí nî tsē kong-tshia iáh-sī tsē tsiat-ūn ê ki-huē bô tshiau-kuè sann kái, beh tsē tó tsit pang tshia tsiah ē kàu-uī guá mā m̄ tsai. Bô kā tsē tshia ê lōo-suànn bú hōo tshing-tshóo, guá m̄ kánn tshut-m̄ng.

Tsē kheh-ūn kàu tsiat-ūn-tsām, ài koh puānn-tshia tsiah ē kàu-uī. Tuì kheh-ūn lòh-tshia, jip-khi tsiat-ūn-tsām, guá sī khuānn kah bák-tsiu hue-hue-hue, m̄-koh tàk-ke ê kha-pōo tsin kín. Tàk-ke tshiú thèh tsit tiunn 『iu-iû-khah』, pi tsit siann, lāng tō ē-tàng kuè--khi--ah. Kan-na guá tsit ê tsng-kha-sông khiā tī hia, m̄ tsai beh án-tsuánn kiānn? Hó-ka-tsài, kánn m̄ng tō ū lōo, tú-tiòh tsit uī hū-jîn-lāng, i tsin jiát-sim tshuā guá khi puānn-tshia, guá tsiah ē-tàng sūn-lī

kàu-uī.

Àm-sī tng kàu tshù--lí, tsiat-ūn ê it-tshè tshut-hiān tī guá ê bák-tsiu-tsing, kám-kak lán Tâi-uân ê kau-thong tsiānn tsin-pōo. Bô-lūn sī kong-tshia, tsiat-ūn iāh-sī ko-thih lóng hōo lāng kám-kak tsin lī-piān, tse sī in-uī "tiān-tsú-huà" ê kuan-hē. Tī tsiat-ūn ê muí tsit ê tshia-siunn lóng ū pháu-bé-ting, ē hiān-sī āu tsit tsām ê tsām miâ, koh ū tsin-jîn ê siann-im iōng Huâ-gí, Bân-lâm-gí, Kheh-gí kah Ing-gí lâi hòng-sàng , hōo-lí tsai-iānn suà--lòh-khì sī tó tsit tsām.

Tsē tsiat-ūn bô siānn-mih hong-kíng thang-hó khuànn, guá tsí-hó khuànn tàk-ke teh tshòng siānn? Siàu-liân--ê teh tsò "ànn-thâu-tsòk", thèh tshiú-ki-á lâi khuànn Bîn-tsheh kah 『line 』. Bô tō sī tsiūnn-bāng, khuànn ū siānn-mih hó-khang--ê thang bé. Ah nā nî-huè khah ū--ê tō tsē tī phok-ài-tsō teh tok-ku. Khuànn tàk-ke lóng teh huê tshiú-ki-á, ū iūnn khuànn iūnn, guá mā kā guá ê thèh tshut-lâi siu tiān-tsú-phue, kiann ū tiōng-iàu ê tãi-tsì lâu-kau--khì. M̄-koh guá sī bē khuànn tshiú-ki-á siunn kú--ê, in-uī án-ne

tuì bák-tsiu tsin siong.

Tsit-má nā beh tshut-m̄ng bián tsah siunn tsē hiān-kim, in-uī khì tshan-thiann, pah-huè kong-si, tuā-bē-tiūnn iáh-sī kī-thann ê siong-tiām, iōng "sìn-iōng-khah" tō ē-sái--tit. Pān-kong-sik ê tiān-náu ū ê sī tuā tuā tâi, ū ê sī pòh-li-si. Guán tshù--lí sàu thôo-kha ê ki-khì-lâng, tshia-tíng ê tshuā-lōo-ki-á, hîng-tshia kì-liók-khì, tī ko-sok kong-lōo ê 『ETC』 lóng sī tiān-tsú sán-phín. Tsit ê "tiān-tsú sī-tāi", tiān-tsú ê sán-phín sīt-tsāi sī muá-muá-sī.

Tsit-má tú tsiūnn-tshī ê tiān-tsú sán-phín tsin kín tō ē hōo sin ê huat-bîng uānn-tiāu, tshòng-sin ê kha-pōo it-tit hiòng-tsiân kiānn, in-uī tse sī "tiān-tsú sī-tāi".

Puann-hì--looh

Ŋg Ka-kî

Kua-á-hì ū tsióng-tsióng ê bûn-huà bôo-iūnn,
tuè sî-tâi píng-piàn huan-sin, ū to-guân ê hîng-thài
kah iù-lōo ê ián-tshut.

Kua-á-hì ê suí, suí tī tshiūnn-khiunn sin-tuānn,
suí tī im-gák khik-tiāu, suí tī tsō-hîng hòk-tsong, iū-
kî sî tãi-piáu pún-thóo bûn-huà senn-thuānn. M̄-koh
hiān-tâi-lâng ê gôo-lòk sing-uáh tauh-tauh-á hōo
bāng-lōo , tiān-sī, tiān-iánn that tinn--ah, kua-á-hì
tū-liáu siā-sîn hîng-guān ê hì-lōo , bô guā-tsē
puann-ían ê ki-huē, bîn-tsiòng tsiām-tsiām tuì kua-á-
hì bô sik-sāi, iū-koh soo-uán, jīt-āu kua-á-hì tsit
tôo huān-sè bô koh sî-kiānn , pún-thóo thuān-thóng
bûn-huà kah m̄-sī ē ka-lauh--nih? Sīt-tsāi tát-tit lán
lâi tiōng-sī!

Ũg Ka-kî lāu-su tshut-sì tī 1973 nî, Ko-hiōng
lâng. Tsit phinn bûn-tsióng jíp-suán kuè Kàu-iòk-pōo
ê lóng-thòk suán-bûn, i iā bat jíp-suán Bûn-huà-
pōo pōo-tsōo "Sòo-uī tshut-pán iú-siann-tsu hē-liát
tsuan-àn" tiong ê “Niáu-tshí pān hí-sū”, “Niáu-tshí
kā niau tsò-senn-jīt”, koh ū “Tsháu-tē a-kong ê
tshù” jíp-suán Tsan-bûn-khe kóng-pòo tiān-tâi —
Luân-luân Tsan-bûn-khe Bûn-huà-pōo tsuan-àn. Bòk-
tsiān i tī Tâi-pak-tshī tsiōng-sū tiong-sió-hák Bân-
lâm-gí kàu-hák. I kah-ì Bân-lâm-gí ê iu-ngá kah bí-
lē. Bô-lūn im-ūn, liām-iâu, siòk-gí lóng tshiong-buán

sian-jîn ê tì-huī, iā sī lán ê bûn-huà tsu-sán. "Ū
bāng siōng suí, hi-bāng siong-suī ", khuànn kua-á-
hì sī i sè-hàn siōng ài tsò ê tǎi-tsì, sui-jiân gín-á
sī-tsūn ê bāng-sióng ē hōo hiān-sít thua-buâ, m̄-koh
tui-kiû bāng-sióng m̄ sī siàu-liân-ke ê tsuan-lī , āu--
lâi ē-tàng tī hāu-hng tsiūnn-tâi ián-tshut, siàu-liām
tong-nî tsē tī hì-tâi-kha mī-nuā him-sióng kua-á-hì ê
khuài-lòk sī-kong; ñg-bāng koh-khah tsē lâng kah-ì
kua-á-hì, kuan-sim pún-thóo bûn-huà ê senn-thuànn
huat-tián.

Ē-kì-tit guá sè-hàn ê sî-tsūn tsiānn ài tshiùnn-kua kah puann-hì, iû-kî sī tsiānn ài tshiùnn kua-á-hì. Tshiâng-tsāi biō-tiānn nā ū ián kua-á-hì, guá tō kuánn-kín kā í-thâu-á giâ--leh, tsáu-khì hì-tâi-tsing khuànn hì. Khuànn-liáu tng-lâi tshù--lí, tō khai-sí tsiàu hì-tâi-ting ián--ê, ka-kī koh puann tsit pái, a-kong, a-má tiānn-tiānn lóng khuànn kah tshiò-hai-hai.

Guá mā put-sî tsiānn-tshiú siá kong-khò, tò-tshiú koh teh pí kua-á-hì ê tshiú-sè, tshuì mā tuè leh tshiùnn, sít-tsāi m̄ tsai tau-té ū kā tsheh thak--jip-khì--bô? Ū tsit pái a-bú ū tsit ê sik-sāi kua-á-hì-thuân ê ping-iú lâi tshù--lí, a-bú kún-sng-tshiò kóng: "Lí khuànn guán tsa-bóo-kiánn ē-sái khì puann-hì--bô?" A-pah kóng: "puann-hì hit tō siunn hók-tsáp, m̄-thang khì." Ka-tsai a-pah ū tòng, nā-bô, tsit-má kua-á-hì bô sî-kiánn, guá m̄ tō bô thau-lōo--ah.

Tán guá tuā-hàn liáu-āu, tauh-tauh-á bē-kì-tit ka-kī bat ū hit khuán siūnn-beh puann-hì ê bāng, it-tit kàu tsūn--nī tsáp-jī-guêh, guá tī guán tsa-bóo-kiánn ê hák-hāu tsham-ka

tsit tshut sìng-tàn-kiòk ê ián-tshut, tō-ián kóng guá ē-sái
ián kiòk-pún lāi-té siōng suí ê "ang-á", tiòh-ài tì kim-thâu-
m̄ng, tshīng té-kūn, koh ài thiàu-bú kah puann-hì, tsin-
tsiànn sī tsiànn tuā ê thiáu-tsiàn. Tú khai-sí kiann-kiann,
m̄-koh guá ê hì-hùn ná-tshiūnn khùn-bí-jîn khùn tsit-pah
tang liáu-āu, tsing-sîn--ah kāng-khuán, tsio̍k siūnn-beh tshì-
khuànn-māi--leh. Guá koh siūnn kóng jîn-sing hái-hái, bô
guā-tsē ki-huē ē-tàng án-ne tháu-pàng ka-kī, tō suī kuat-
tīng beh ka-jip sann kò guéh pāi-hì ê sing-uáh. Tsit sann
kò guéh tsiànn bô-īng, tàk-kang lóng teh kì tái-sû, kha-pōo
tshiú-lōo kah bú-pōo, tsiah tsai-iánn ián-uân tsin-tsiànn
tsio̍k sin-khóo--ê! Sui-jian sin-khóo, m̄-koh khuànn-tiòh hì-
tái-kha, gín-á khuànn kah tshiò-hai-hai, guán tàk-ke sim-lāi
tō tsiànn huann-hí.

Kū-nî iáu-koh ū ki-huē khi tsham-ka līng-guā tsit ê
ián-tshut, hit pái guá ián tsit ê tī tsng-kha tsìng-tshân ê
tsa-poo-lâng, ài uē tshoo koh oo ê bàk-bâi kah tshuì-tshiu,
tōng-tsok mā ài piàn tshoo-lóo. Tse tuì guá tsit ê pīng-

siông-sî iù-siù-iù-siù ê lâng lâi kóng, sī tsiānn tuā ê thiáu-tsiàn. Tàk-ke khuànn-tiòh guá tsng uē hó liáu-āu piàn tsit ê lâng, lóng ná tshiò ná o-ló guá uī gín-á ê hi-sing tsiānn tuā.

Sui-jiân tàk-ke lóng kóng guán tsia-ê oo-bá-sáng ián-uân tsiānn ū ài-sim, guān-ì hù-tshut sī-kan lâi pài-hì. M̄-koh tuì guá lâi kóng, tse sī tsit tsióng jîn-sing ê thiáu-tsiàn, mā sī tsit tsióng hó bô-iūnn. In-uī guá tī kuè-tîng tang-tiong, hōo guán kiánn khuànn-tiòh guán tsia-ê a-sáng khik-hók khùn-lân kah tùt-phuà ka-kī ê tsit bīn. Lîng-guā koh ū tsit tsióng ì-gī, tō sī guá uân-sîng sè-hàn siūnn-beh puann-hì ê guān-bōng--ah. Guán a-tsí mā kóng tong-nî bô hōo lí khi puann kua-á-hì tsiānn bô-tshái, nā-bô tsit-má m̄ tsai tshìng kah tuì tó-uī--khi--ah?

Tē-sì phinn
pó-tó ê kòo-sū

Tâi-uân siōng suí ê hong-kíng tō sī lán ê jîn-tsing-bī, ū-tsing ê lāng, tū-liáu kuan-sim "lāng", mā kuan-sim "thóo-tē" kah "sing-thài". "Tsió-tsú-huà" kah "nóo-huà", sī jîn-kháu piàn-huà ê tiōng-iàu gī-tê, khak-pó kah tshiok-tsìn muí tsit ê nî-lîng-tsân kiān-khong sing-uah kah hok-lī, tsiah ē-tàng hōo lāng an-sim uah--lòh-khì. Tâi-uân hó suann hó tsuí, in-uī king-tsè huat-tián ê kuan-hē, mā sán-sing tsin tuā ê piàn-huà, lán kám thang kā pàng-guā-guā? Khai-huat ê kuè-tîng, mā tsō-sing sing-thài kái-piàn kah bùt-tsióng biát-tsuat ê guī-ki, lán bē-tàng bô tiōng-sī. Lāng kah thóo-tē, bān-bùt nā ē-tàng î-tshî pîng-kin huat-tián, tsiah thang hōo lán ê kiánn-sun mā khuànn ē tiòh kah lán kāng-khuán ê kong-kíng.

Tē-peh khò “Khuài-lòk lông-tiunn” Í tsit ê too-tshī-lāng ê gán-kong, lâi khuànn tsng-kha a-peh ê tsing-tsoh, tuì a-peh tsing-tsoh ê bùt-tsióng kah thāi-tōo, hōo lán su-khó "sīt-an" ê būn-tê. Lāng beh tsiáh kiān-khong, tō ài tsiàu-pōo-lâi, m̄-thang siong-hāi lán ê thóo-tē.

Tē-káu khò “A-kong teh tuà-înn” Lāng tsiáh ngóo-kok, lân-bián lóng ē sin-khóo-pēnn-thiànn, tsáu pēnn-înn, hōo i-sing khuànn, lóng sī tsing-siōng ê

tāi-tsì. Kuan-sim lán tshù-lāi ê lāu-tuā-lâng, hōo in
ē-tàng an-sim hiáng-siū jîn-sing ê bué tsām. M̄-koh
lán mā ài pó-sioh lán ê sin-thé, m̄-thang siū siong-
hāi. Tuì i-hōo jîn-uân ê hù-tshut, lán koh-khah ài
sim tsùn kám-un, kā in kóng tsit kù "to-siā"!

Tē-tsáp khò “Suann-àm-kng khí-tshù” Tsok-tsiá
tī kong-hng siông-sè kuan-tshat suann-àm-kong khí-
tshù ê kuè-tîng, lāng kah tsiáu-á bô hōo-siong kan-
jiáu, mā bô in-uī tông-tsing tōo-kún, khi íng-hióng-
tiòh ú-tiū ūn-tsuán ê ki-lîng. Ká-sú lāng kah bân-
bút, ē-tàng hōo-siong tsun-tiōng, khuân-kíng íng-siòk
huat-tián tsiah ū khó-lîng sít-hiān.

Khuài-lòk lōng-tiūnn

Péh Lē-hun

Tuà too-tshī ê lâng phóo-phiàn khah hán-tit
tsiap-tshiok thóo-tē kah lông-tsok-bùt. Tsok-tsiá
kóng i mā sī tsū sè-hàn tī tshī-lāi sing-uáh--ê, in tau
hū-kīn ū tshài-hng, nā sà-n-pōo king-kuè hia, lông ē
kah tsing tshài ê a-peh khai-káng. In ê tuì-uē thing-
hiān hng-á-lāi kué-tsí hām tshài-se ê sing-tióng, lán
m-nā ē-tàng him-sióng-tiòh biô-siá sít-bùt sing-thài ê
suí-khuì, koh thang hōo lán uì tuì-uē, siók-gí òh-tiòh
tsít-kuá sít-bùt ê tì-sik kah kóo-tsá-lâng ê tì-huī.

Pèh Lē-hun sió-tsiá sī Sin-tik-kuān Tik-pak-tshī
kok-tiong-siό pún-thóo-gí kàu-su, tù-tsok to-guān,
tshut-pán jīn-tsing tsham-khó-tsheh, koh tam-jīm
“Sè-kài-būn-hák Tâi-thók siáu-liān” siang-gí iú-siann-
tsu ê Tâi-būn huan-ik kah kàu-tuì, koh tiòh kuè
104 nī tsuān-kok gí-būn kīng-sài Bân-lâm-gí jī-im-jī-
hng siā-huē-tsoo tē-it miā, tsok-phín mā jip-suán
tsò kok-sài lông-thók ê būn-tsióng. I kóng pún-thóo
gí-giān būn-huà luē-hām hong-hù koh iu-ngá, kuè-khì
tsióng-tsióng ê in-tuann tsō-sing pún-thóo gí-giān

pháinn miâ-siann kah hōo lāng khuànn-khin. Ng-
bāng tsìng-hú thê-tshut khah iú-siān ê tsìng-tshik lâi
thê-sing pún-thóo-gí-giân ê tē-uī, tàk-ke guān-ì hāk-
sip kah sú-iōng, gí-giân tsiah ē khui-ki-suànn-hiòh.
Tsit phinn “Khuài-lòk lōng-tiūnn”, jip-suán 107 nî
tsuân-kok gí-bûn kīng-sài Bân-lâm-gí lóng-thòk siā-
huē-tsoo bûn-pún.

Ū tsit ê ē-poo guá kiānn-kuè hū-kīn ê tshài-hng,
khuànn-tiòh tshài-pēnn-á-tíng kiat kuí-nā liáp tshiūnn liú-
ting hiah tuā liáp, tshenn-sik tài tiám, m̄ tsai sī kué-tsí
iáh-sī tshài-se? Pún-lâi ioh kám-sī pū-á? M̄-koh kâ tsim-
tsiok siòng--tsit-ē, koh bong khuànn-māi, bô sîng--neh!
Tsit-sī tú-hó tsìng tshài ê a-peh kiānn tuì pinn--á kuè, tō
kín kâ tshíng-kàu he sī siánn-mih, i kóng: "Sī-kè-kó--ah!
Āu-bīn hia ū tsit liáp í-king huán âng, ē-sái tsiáh--ah." I
ná kóng ná kí tuì hit liáp âng-sik ê hia khi, ū-iánn--neh!
Án-ne guá tō khuànn ē tshut--lâi--looh!

"Guá tsū sè-hàn tō tuà tshī-lāi, tsiānn tsē lōng-tsok-bùt
lóng m̄ bat, khuànn-tiòh tsit ê tshài-hng-á, guá tsiok hònn-
hiân--ê." "Lí sī too-tshī-sōng--lah!" A-peh khai-sí kí pát
tsâng, siāu-kài he sī hué-liông-kó, he sī king-tsio, he sī
thoo-má-tooh, he sī kim-kue

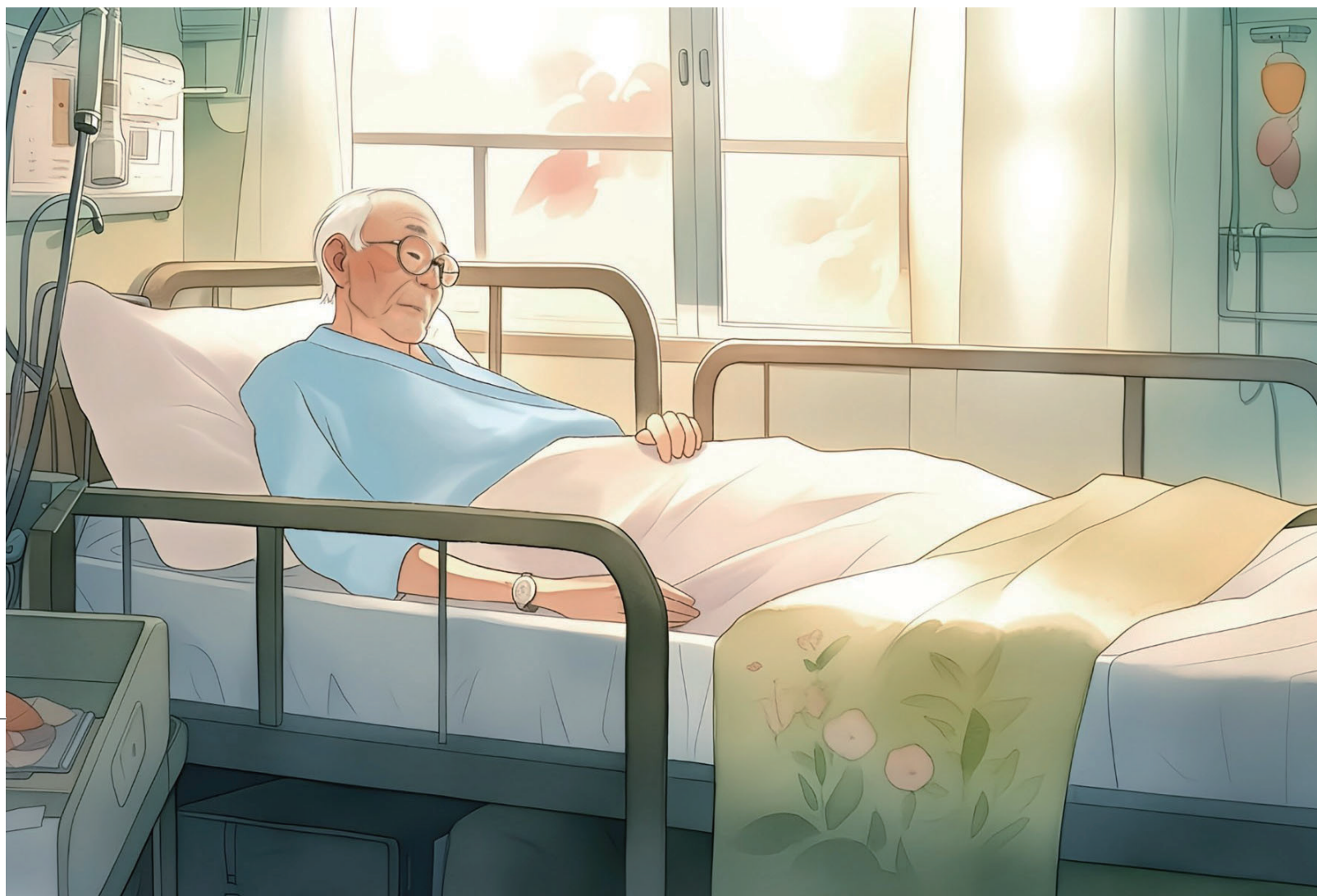
I kóng king-tsio-tshiū ē tuì pinn--á senn sè-tsâng--ê
tshut--lâi, jî-tshiánn muí tsit tsâng kan-na ē senn tsit king
king-tsio niā, tán tsit king king-tsio kuah--lòh-lâi liáu-āu,

kui tsâng tshiū-á tō ài tshò-tiāu tsò sè tsâng ê puî-té, guá suí tsiap lòh-khì kóng: "King-tsio thò kiánn uī kiánn sí." A-peh tám-thâu. "Ah tsìn-tsing ū tsit liáp tuì uī-lí ê phāng nng tshut-lâi lōo-pinn senn tī guā-kháu ê tang-kue, kám-sī lí í-king bán--khí-lâi--ah?" Guá huân-ló hit liáp tang-kue hōo lāng thau bán--khì. "Sī--ah! Pún-tsiānn bô ài tshap hit tsâng tang-kue--ah, bô-gī-ngōo koh senn kuí-nā liáp tshut--lâi, tian-tò sī hit tsâng lê-bóng, guá tsiānn jīn-tsin teh tsiàu-kòo, tsit nng kang-á tō kā ak-tsuí, i suah sí-khiàu-khiàu." "Siòk-gí kóng, lāng tshī lāng, tsit ki kut; thinn tshī lāng, puî-tsut-tsut. Huān-sè thian-jīn ê hōo-tsuí kah íong-hūn, i tō lah-sap tsiáh, lah-sap puî--looh!" Guá jú kóng jú ū suà, a-peh tshiò-tshiò-á kóng huan-gīng guá put-sī ka-kī jip-khì tsham-kuan.

A-peh hun-hióng tsiok tsē tsoh-sit ê king-giām, hōo guá tsit ê too-tshī-sōng thiann kah hīnn-á phak-phak, khuānn kah bák-tsiu tuā tuā luí, mā kám-siū-tiòh thinn-kong-peh--á thau-kuè thóo-tē kah lōng-tsok-bùt lâi kà-sī

lán: "Tsiáh kué-tsí pài tshiū-thâu, tsiáh bí-png pài tshân-thâu." Kám-siā tãi-tsū-jiân sù lán sít-bút, lán tsiah ē-tàng sing-tsûn, koh-khah kám-siā pē-bú tshin-tshiūnn king-tsio-tsâng án-ne tsuân-jiân hōng-hiân, kā lán tshiānn-ióng tuā-hàn. Lán mā tiōh-ài iōng kāng-khuân ê sim lâi tshiānn-ióng sī-sè, tse sī sè thuân sè put-piàn ê tō-lí.

A-peh tsìng tshài bô tsuānn iōh-á, tì-sú tshài-se hōo thâng tsiáh-tsiáh--khì, tō kui-khì kái tsìng khah bē tiōh-thâng ê kué-tsí, m̄-nā ū an-tsuân ê kué-tsí thang tsiáh, siōng-kài tsán--ê sī, ē-tàng tak-kang lâi tshài-hng-á phák jít-thâu kiam uáh-tāng kin-kut. Khuànn i tsing-sîn pá-tinn sin-thé ióng-kiānn, bók-kuài i ē kóng tsia sī i ê "khuài-lòk lông-tiūnn"!

A-kong teh tuà-inn

Kueh Sìng-tsong

Tsit khò iōng tuì-uē ê hîng-sik lâi piáu-tàt i-liâu ê hiān-tiūnn kah tsōng-hóng, tshái-iōng hóng sió-suat ê bûn-thé tsiānn-tsò khò-bûn ê siat-kè lí-liām.

Tsuân-bîn kiān-pó ê tsè-tōo, tng-tiōh sin-khóo-pēnn-thiānn, koh-khah án-tsuánn bân-phuê, tàk-ke lóng mā ē khì pēnn-īnn tshuē i-sing; m̄-koh bîn-tsú siā-huē, tàk ê tsiānn tuì-tiōng ka-kī ê khuân-ik , tiānn-tiānn ē uī-tiōh uē-gí bē tshing, tsō-sing i-pēnn kuan-hē ê kín-tiunn, sīm-tsì i-liâu ê kiù-hun. Siók-gí kóng: "Sian-sinn iân, tsú-lâng hok." Siang-hong giân-gí nā ē thong, i-pēnn kuan-hē tsiah ē hó, kóng hōo tshing, suēh hōo bîng tsiah-sī i-pēnn hô-hai ê kin-pún. Hiān-tsāi ê i-hák, kiông-tiāu jîn-pún, ài tuì pēnn-lâng ê kak-tōo tshut-huat lâi khuànn tãi-tsì, lí-kái pēnn-lâng ê giân-gí, thong-thàng pēnn-lâng ê pún-ì hām sim-tsing, tsiong i-liâu ê hâu-kó huat-hui kah siōng-hó.

Kueh Sîng-tsong lāu-su tshut-sì tī 1962 nî ,

Tâi-tiong-lâng. Bat í “Huê-ka” tiòh kuè Kàu-iòk-thiann té-phinn sió-suat ting-bûn tē-it miâ, hiân-tshú-sī sī ko-tiong kàu-su. Tsit kuí nî lâi tau-jip Bân-lâm-gí gián-kiù, bat tsí-tō hâk-sing tiòh kuè tshit pái tsuân-kok gí-bûn kīng-sài Bân-lâm-gí jī-im jī-hing tē-it miâ, tik-iu, iā bat tsí-tō hâk-sing í “Phōng-suann bīng-hú uē tshong-song—kiàn-tsing sian-bīn hiat-luī ê kuí-lē sìn-gióng” tiòh-tiòh tē-sann kai “Luā-hô tsuân-kok ko-tiong Tâi-uân jîn-bûn-tsióng” sú-tē-tsoo tē-jī miâ. I tsū sè-hàn kuàn-sì kóng Bân-lâm-gí, í “Ài tsiáp tī sing-uáh tiong tiānn-tiānn kóng, thuā kú tō ē-hiáu kóng Bân-lâm-gí.” Tsiānn-tsò i bú-gí kàu-hâk ê bók-piau, òng-bāng hâk-sing ê Bân-lâm-gí ē-tàng tī sing-uáh tiong kóng liáu tsin liàn-tng.

Hōo-lí-su: "Sian-sinn, thâu tsit pái lâi--honnh? Sing tshiánn lí siá tsit-ē pēnn-lík."

Thiann-tiòh tsiah liàn-túg ê Bân-lâm-gí, A-hiông suah sêh-sîn--ah! Kang-tshiúnn sian-puè ê tuì-uē tsing-kíng phû tsiūnn thâu-khak-lāi.

"A-peh hó, guá sī hōo lí sí(hōo-lí-hē) pit(tshut)-giáp ê hák-sing. Lí teh put-sú-kuí(tuā-sim-khui) ê sī tō pàng hōo khin-sang, mài siunn kín-tiunn. Guá hōo lí ióng-khì(ióng-khì), sí-sí(suh-suh)--leh khah(khah) khuinn-uáh." Siông-á-peh ná kóng ná hàinn-thâu.

Pinn--á ê Tshân-á-peh jím-bē-tiâu tō kóng: "Guán lāu--ê khi pēnn-īnn khui-to, hōo-sū kā guá kóng mài siong-sim, tán--tsit-ē lí ē-īng-tit khi kuann-tshâ-sik(kuan-tshat-sik) khi khuànn--i--ah. Kóng kah li-li-lo-lo, guá thiann lóng bô! Tshin-tshiūnn ah-á thiann luî, koh hāi guá kiann kah hiám-hiám kiànn--khi. "

Hōo-lí-su: "Ueh! Sian-sinn, lí ū án-tsuánn—bô?"

.....

Hōo-lí-su: "Tse kuí ki? Lí kám ē thâu-khak thiànn, beh thòò beh thòò, kui-sin-khu bô-lát, lán-lán ài-khùn, bô sîn?" Hōo-lí-su tshun-tshut tsit ki tshiú-tsíng-thâu-á m̄ng kóng.

A-hiông: "Tsit ki tsíng-thâu-á. Guá bô kám-kak án-tsuánn!"

Thâu-khí-sing tshù-pinn khà tiān-uē hōo i, kóng a-kong hūn--khì, tsit-má sàng-khì pēnn-īnn. Tsū sè-hàn tō sī a-kong tshiānn-ióng tuā-hàn, sī i i-uá ê tshin-lâng. Thiann-tiòh sàng-khì kip-kiù, i tsiānn khuà-sim a-kong bē-hiáu kā i-sing kóng tsìng-thâu. I tō ki-tshia khiâ--leh, iû-m̄ng tshui tsīn-pōng, tsit lián sì-tsáp, hiong-hiong-kông-kông tō hiông pēnn-īnn khiâ--khì, bô-gî-ngōo tī uat-kak ê lōo-bīn ū tshuì-tsiòh-á, suah tshū--tó pha-liàn-táu! Āu--lâi kiù-hōo-tshia lâi--ah, i pài-thok in kā i sàng-lâi kah a-kong káng king ê pēnn-īnn.

Hōo-lí-su: "Ueh! Sian-sinn, lí tsit-má kám-kak án-tsuánn?"

Guá kiann lí khiâ-tshia tshū--tó, thâu-khak kháp--

tiòh. Tshiánn i-sing kā lí kuan-tshat tsín-tuàn ū
náu-tsìn-tōng--bô?"

A-hiông: "Guá bô tãi-tsì. Kiù-hōo-tshia lâi ê sî, guá lāng
tsiok tshing-tshénn, kan-na kha-tshiú tshè-phuà
phuê niā-niā, thâu-khak-tíng ê an-tsuân-bō koh hó-
hó."

Hōo-lí-su: "Siàu-liân-lāng khiâ-tshia m̄-thang khiâ hiah
hiông. Kiù-hōo jîn-uân kóng kui tãi tshia mi-
mi-mauh-mauh, lāng it-tīng tsiánn siong-tiōng.
Iáu-sī hōo i-sing kiám-tsa khuànn-māi--leh.
Līng-guā tsiàu kui-tīng, tshia-hō ài thiu hueh
giām khuànn ū lim tsiú--bô?"

Keh-piah tshîg: "Hōo-lí-su, Guán lāu-pē kui-sin-khu phih-
phih-tshuah, pài-thok lí lâi khuànn-māi!"
Keh-piah tshîg ê ka-siòk lâi tshiánn hōo-lí-
su tàu-sann-kāng.

A-hiông tsiah tì-kak tsit ê hōo-lí-su kah pát ê hōo-lí-
su ê tsè-hòk bô kāng-khuán, jî-tshiánn sī tsit ê tsa-poo.

Hōo-lí-su: "Bô iàu-kín! Hîn-tsiām niā-niā, khah tsù-ì--tsit-ē
tō hó."

I koh tng-lâi A-hiông ê pēnn-tshêg-pinn, liâm-mi huan-
hù tsit ê hōo-lí-su thè A-hiông niû hueh-ap kah thiu hueh.

A-hiông bô-gî-ngōo i sī tsit ê tsa-poo ê hōo-lí jîn-uân,
tō khui-tshuì kâ i m̄ng.

Hōo-lí-su: "Tsit-má sī sîng-piàt pîng-tíng ê siā-huē, tsa-poo
mā ē-sái tsò hōo-lí jîn-uân, ná-tshiūnn tsa-bóo
sian-sinn mā tsin tsē!"

A-hiông: "Ooh! Guán a-kong kiò-tsò Tân Hué, mâ-huân lí
kâ guá tàu tshâ--tsit-ē. Guá tō sī beh kuánn lâi
khuànn i tsiah ē khiâ hiah-nī-á kín." A-hiông
khuànn i tsiânn ū nāi-sim kah tng-tsin, sim-
kuann-té ê giâu-gî lóng bô--ah!

Hōo-lí-su: "Lán sing hōo i-sing tsín-tshat, tán--tsit-ē, guá ē
kâ lí tàu tshâ lín a-kong ê tsîng-hîng."

King-kuè kip-tsín-sik i-su ê tsín-tshat, khang-tshuì buah

iòh-á tshú-lí, hōo-lí-su tng-lâi A-hiông ê pēnn-tshêng-pinn.

Hōo-lí-su: "Tân Hué a-kong tsit-má tī ka-hōo pēnn-pâng.

Tân lí tuā-tâng tih suah, khi hing-khám-kho
mng-tsín tshuē Tēnn i-su liáu-kái."

Tēnn i-su tshím-thâu sing siông-sè mng a-kong ê sing-
uáh sip-kuàn kah tsit kuí nī ê i-liâu-tsōng-hóng.

I-sing: "Tân Hué sian-sinn bók-tsiân hì-pōo kah náu-pōo ū
kuānn-tsuí. Hip tiān-kong liáu-āu, hì-pōo ū tshiam-
uī-huà ê hiān-siōng, guán huài-gī ū senn pháinn-
mih-á. Iáu-koh su-iàu hip kē-tsè-liōng hián-iánn tiān-
kong lâi khak-tīng."

A-hiông: "Guá ping-siōng hán-tit thiann i kóng khuì tshuán
bē kuè--lâi, sī m̄ sī pok-hun ê kuan-hē?"

I-sing: "I pok-hun guā-kú?"

A-hiông: "Tsha-put-to ū gōo-tsáp tang!"

I-sing: "Sàng-lâi pēnn-īnn tsìn-tsīng, kám ū siánn-mih bô
sóng-khuài, iáh-sī pát-hāng ê sin-khóo-pēnn-thiann,

iáh-sī bān-sìng-pēnn?"

A-hiông: "I ū ko-hueh-ap, mā ū khi tsín-sóo thèh iòh-á.

M̄-koh mā ē thau-thau-á bé piān-iòh-á, lūn-tsin lâi kóng, guá m̄ kánn khak-tīng."

I-sing: "Guá ē tsiàu i ê tsōng-hóng tsò tsit-kuá kiám-tsa."

A-hiông: "Kám m̄ sī ū tsit tsióng nng pōng-khang, iáh-sī tiān-náu tng-tsân ê gî-khì, tsin kín tō kiám-tsa ē tshut tsìng-thâu."

I-sing: "I-liâu ê thng-sū ē tsiàu tsuan-giáp ê tsín-tshat tsò kiám-tsa, mā ū kui-tīng. Lí hòng-sim, pēnn-inn ē ká pēnn-huān tsiàu-kòo hó-sè."

A-hiông: "I-sing, guán a-kong pài-thok--lí! Hōo lí ke tsin tsē mā-huān, lóo-lát--ooh!"

King-kuè siōng-sè ê kiám-tsa kah tī-liâu, a-kong tsing-sîn--ah! Pēnn-in kīng-jiân sī ím-sit bô-sè-jī, koh oo-pèh luān bé piān-iòh-á lâi tsiáh, tsō-sīng sin-tīn-tāi-siā ê bûn-tê kah tiān-kái-tsit sit-tiâu. I-su iau-kiû A-hiông khi tshuē

09- 阿公咧蹠院 (臺羅版課文)

pēnn-īnn ê uē-sing tsu-sûn hòk-bū, liáu-kái pēnn-lâng tsiàu-kòo, ím-sit kah tsiáh iòh tiòh-ài sè-jī ê mê-kak. Hit sî-tsūn, A-hiông sim-kuann-thâu pāk ân-ân ê khan-kuà kánn-ná sió-khuá pàng-līng tsit-kuá-á--ah.

Suann-àm-kong khí-tshù

Lâu Tsīng-kuan

『 黑冠麻鷺 』 Bân-lâm-gí hō-tsò "suann-àm-kong", sin-khu senn-tsò tsin sîng han-tsî-hîng, sóo-í mā ū-lâng kóng sī "han-tsî-tsiáu"; koh in-uī tú-tiòh lâng bē kiann-hiann, lóng bân-bân-á kiann , mā ū-lâng kóng sī tshin-tshiūnn m̄ tsai guî-hiám ê "tuā-gōng-tsiáu". Suann-àm-kong khiā--khí-lâi, tsha-put-to ū 47 kong-hun kuân, pún-lâi sī tuà tī lâi-suann, jī-tshiánn kan-na tī àm-sī tsiah ē tshut-lâi thó-tsiáh uáh-tāng. Tsuè-kīn tsit kuí nî , khó-lîng sī in-uī pó-iòk kuan-liām tsìn-pōo, khah bē khi siong-hāi tsiáu-á, sóo-í tī kong-hîng, hâu-hîng-lâi tiānn-tiānn ē-tàng khuànn-tiòh suann-àm-kong, Lâu Tsîng-kuan sió-tsiá tsiong i tī kong-hîng khuànn-tiòh suann-àm-kong uáh-tāng ê tsîng-hóng, siá tsò tsit phinn bûn-tsiong hōo lán him-sióng.

Lâu Tsîng-kuan sió-tsiá sī Tsiang-huà-kuân Uân-lîm-lâng, bat tam-jīm “Tâi-uân sin-sing-pò” hù-khan tsú-pian, gōo, lāk-tsáp nî lâi lóng sī iōng Huâ-gí-bûn teh siá-tsok, mā bat tit-tiòh kok-ka bûn-gē-tsióng. Tsit kuí nî lâi ē kái siá Bân-lâm-gí-bûn, tsú-iàu sī siū-tiòh hâu-senn Tsiu Íng-sîng ê íng-hióng, in hâu-senn bat tī Kong-kiōng tiān-sī-tâi tsú-tshî "Sè-kài-tâi" tsiat-bók, tiānn kâ i kóng Bân-lâm-gí koh sann-tsáp nî tō ē bô--khì. I siūnn-kóng "guá ê bú-gí tō sī Bân-lâm-gí ah, sui-jiân guá 80 huè--ah, m̄-koh mā

10- 山暗光起厝 (臺羅版踏話頭)

siūnn-beh uī Bân-lâm-gí tsīn tsit hūn sim-lik. "Lán
tsit phinn “Suann-àm-kong khí-tshù”, tō sī tuì Lâu
Tsīng-kuan sió-tsiá “Kiann-kiann bē tiòh-tíng” tsit
pún Bân-lâm-gí suànn-bûn-tsheh suán--ê.

Kin-á-jit tī kong-hîng, khuànn-tiòh tsit tsiah suann-àm-kong pue tsiūnn tshiū-á-tíng, tām-pòh-á ì-guā.

Tàk piàn khuànn-tiòh in, lóng sī tī tsháu-poo-á-tíng tsáu-tsông. Sin-khu tuā ê tsiaú, khiā tiām-tiām ê sī, gōng-sîn-gōng-sîn, khuànn tiòh tsin tshù-bī, ū-sī khó-lîng sī huat-hiān thau-tsîng ū lāh-bùt, kiānn tsiok kín, thau-khak-tíng hit tshok oo-sik ê moo suah piàn-tsò tsit ki tsiam-tsiam ê mâu, kánn-ná sī tsit ê beh hām tik-jîn kuat-tàu ê bú-sū. Ū-sī khuànn-tiòh i kā tng-tng ê tōo-kún-á tuì tsháu-poo-á khiú--tshut-lâi, tō thè i huann-hí, "Òa, ū tsit tng hó-liāu--ê--lah."(Sui-jiân hū-jîn tsi jîn, iā ē khó-liân tōo-kún-á.)

Pîng-sī khuànn ē tiòh ê tsiaú-á, it-puann lóng "lâi iā tshong-tshong, khi iā tshong-tshong", kan-na hún-tsiaú hām suann-àm-kong m̄ kiann lāng, suī-tsāi lí him-sióng i ê sik-tshái hām tōng-tsok. Hún-tsiaú tsin tsē, lóng tsit tuā tîn lâi, bô hi-hán, khah hán-tit khuànn--tiòh--ê sī suann-àm-kong, in kuàn-sì tan-tòk hîng-tōng, muí tsit ê tōng-tsok tshin-tshiūnn kè-sng--kuè, bān, iu-ngá. Khuànn kah tsin sik-

sāi--ah, kìng-jîan kàu kin-á-jit, tsiah tsai-iánn tsit-tsióng tuā
tsiah, kuàn-sì tī tsháu-poo-á-tíng hîng-tōng, khuànn--khí-lâi
gōng-gōng ê tsiaú ē pue.

Eh? Kì-sìng tsin báí, kū-nî kong-hîg hit thâu tsit
tsâng tshîng-á-tshiū-tíng m̄ sī ū tsit ê suann-àm-kong ka-
tsók? Nā bē-hiáu pue, beh án-tsuánn tī tshiū-tíng tsò siū!

Tsit-má tsit tsiah pue tsiūnn tshiū-á-tíng ê suann-àm-
kong tō sī teh khí-tshù tsō siū. I tī pak-phuê-tshiū-á-tíng,
thîng tsit-sî-á, tshuì-lâi kā tsit phînn sè sè phînn ê hiòh-á,
tsiah pue khi pinn--á hit tsâng ka-tang-tshiū. Hia í-king ū
tsit ê uánn-kong tuā ê siū ê tshoo-phue--ah. I m̄ sī pue-lâi-
pue-khi phah-piànn tsoh-sit, i tī n̄g tsâng tshiū-á-tíng lóng
ē hiòh tsit-tak-kú-á, tsiah tsìn-hîng suà--lòh-khi ê tōng-tsok.
Guá ioh i tsiah-nî kìn-sîn, tsit hong-bîn sī tsim-tsiok suán
kiàn-tsâi, tsit hong-bîn sī kiann lāu-siáp ka-kī ê hîng-tsong,
hōo pháinn-lâng khuànn-tiòh i ê pì-bit. Tuì tsiaú-á lâi
kóng, tsò siū, tshī kiánn, lóng sī ài khuànn sì-hng, sió-sim
hông tiáp ê tãi-tsì. Guán tau tshù-tíng bat ū pèh-thâu-khok-

10- 山暗光起厝 (臺羅版課文)

á lâi tsò-kuè siū, in ê sim-lí guá ke-kiám ū liáu-kái--ah!

